

Λεωνίδας Σπανέλλης
Στατιστολόγος, MSc.
του Τμήματος Αγροτικής Στατιστικής,
της Διεύθυνσης Αγροτικής Πολιτικής & Τεκμηρίωσης
του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Σύντομη Επισκόπηση των Βασικών μεγεθών
της Αγροτικής Οικονομίας

Η σημασία του γεωργικού τομέα για την οικονομία της Ελλάδας, όπως και σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακολουθεί μια συνεχή πτωτική πορεία. Αυτό φαίνεται καθαρά από την πτωτική τάση του **ποσοστού συμμετοχής του παραγόμενου εγχώριου προϊόντος από τον γεωργικό τομέα (Γεωργία, Θήρα & Δασοκομία) στο συνολικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν** της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο 2001-2010, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Σταθεροποιητικές τάσεις επικρατούν τη διετία 2009-2010.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
% συμμετοχή της γεωργίας στο Α.Ε.Π.	5,9	5,5	5,1	4,6	4,4	3,4	3,1	2,8	2,9	2,9

ΠΗΓΗ: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Οικονομικοί λογαριασμοί γεωργίας, 2004-2010 προσωρινά στοιχεία, 2010 2^η εκτίμηση

Ως προς το γεωργικό εισόδημα, όπως αντανakλάται από τον **δείκτη Α του γεωργικού εισοδήματος** ο οποίος αναφέρεται στο πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα, εμφανίζει μία τάση έντονης συρρίκνωσης. Οι όποιες αυξήσεις στο γεωργικό εισόδημα κατά την εξεταζόμενη 10ετία απέχουν πολύ από τις μειώσεις που πραγματοποιήθηκαν σε αυτό και σε αριθμό και σε ποσοστιαία βάση.

Πιο συγκεκριμένα την τελευταία 3ετία, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα, το γεωργικό εισόδημα συρρικνώθηκε κατά 10,92% το 2008 σε σύγκριση με το 2007, ενισχύθηκε ελαφρά κατά 1,5% το 2009/2008 και κατέγραψε περαιτέρω πώση 3,5% το 2010 σε σχέση με το 2009 (ως έτος βάσεως για τις ετήσιες συγκρίσεις θεωρείται το

προηγούμενο έτος σε σχέση με το τρέχον. Π.χ. το 2010 η μεταβολή σε σχέση με το 2009 ήταν $96,50-100=-3,50\%$).

ΔΕΙΚΤΗΣ (Α) ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΔΕΙΚΤΗΣ Α	100,20	96,31	91,20	95,26	100,69	98,26	100,73	89,08	101,50	96,50
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΕΙΚΤΗ Α(%)	0,20	-3,69	-8,80	-4,74	0,69	-1,74	0,73	-10,92	1,50	-3,50

ΠΗΓΗ ΕΛ.ΣΤΑΤ. Οικονομικοί λογαριασμοί γεωργίας, 2004-2010 προσωρινά στοιχεία, 2010 2^η εκτίμηση

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η **δεύτερη εκτίμηση** για το συνολικό γεωργικό εισόδημα στην Ελλάδα το έτος 2010 εμφανίζει μια μεταβολή σε **ονομαστικές τιμές κατά -0,97%** σε σχέση με το 2009. Σε απόλυτες τιμές, το 2010 το εισόδημα ανήλθε σε **6.806,51 εκατ. €**, ενώ το **2009** ανερχόταν σε **6.873,51 εκατ. €**.

Εάν όμως λάβουμε υπόψη την μεταβολή του **αποπληθωριστή του ΑΕΠ που είναι +2,95%** για το 2010 ως προς το 2009, τότε η **πραγματική μεταβολή** (αποπληθωρισμένη) του συνολικού εισοδήματος για το 2010 σε σύγκριση με το 2009 είναι **-3,81%**.

Από την θεώρηση των **Γενικών Δεικτών Τιμών Εισροών και Εκροών στην γεωργία-κτηνοτροφία** της ΕΛ.ΣΤΑΤ. προκύπτουν συμπεράσματα για την εξέλιξη του κόστους παραγωγής και των τιμών που απολαμβάνουν οι παραγωγοί από την πώληση των προϊόντων τους.

Πιο συγκεκριμένα, το **κόστος παραγωγής** που προκύπτει από τον μέσο σταθμικό Γενικό Δείκτη Τιμών Εισροών¹, σημείωσε αύξηση 4,2% το 12μηνο Ιανουαρίου 2010- Δεκεμβρίου 2010 προς τον ίδιο δείκτη του 12μήνου Ιανουαρίου 2009 – Δεκεμβρίου 2009, έναντι μείωσης 6% που σημειώθηκε κατά τα αντίστοιχα προηγούμενα 12μηνα 2009 προς 2008. Αντίστοιχα, ο μέσος σταθμικός Γενικός Δείκτης Τιμών Εκροών που αφορά στις **τιμές που**

¹Ο δείκτης τιμών εισροών αναφέρεται στις μεταβολές των τιμών που καταβάλουν οι ίδιοι οι παραγωγοί για την αγορά των χρησιμοποιημένων μέσων (εισροών) της παραγωγικής διαδικασίας.

απολαμβάνει ο παραγωγός από την πώληση των προϊόντων του, σημείωσε αύξηση 12,6% το 12μηνο Ιανουαρίου 2010- Δεκεμβρίου 2010 σε σύγκριση με τον ίδιο δείκτη του 12μήνου Ιανουαρίου 2009 – Δεκεμβρίου 2009, έναντι μείωσης 2,2% που σημειώθηκε κατά τα αντίστοιχα προηγούμενα 12μηνα 2009 προς 2008.

Ένα επιπλέον μέγεθος για την περιγραφή της κατάστασης της αγροτικής οικονομίας είναι η **απασχόληση**. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. η απασχόληση ως συνολικό εργατικό δυναμικό στις εκμεταλλεύσεις, εκφρασμένο σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας που αντιστοιχεί σε πλήρη απασχόληση (σύμφωνα με την κοινοτική μεθοδολογία), καταδεικνύει μια μεικτή τάση σε όλη την διάρκεια περιόδου 2001-2010, ήπιων διακυμάνσεων με εξαίρεση εκείνη του 2003 όταν η απασχόληση ενισχύθηκε κατά +8,61% σε σύγκριση με το 2002. Αναφορικά με την τελευταία 3ετία παρατηρείται μια σταθεροποίηση στο μέγεθος της απασχόλησης (ως έτος βάσεως για τις ετήσιες συγκρίσεις θεωρείται το προηγούμενο έτος σε σχέση με το τρέχον. Π.χ. το 2010 η μεταβολή σε σχέση με το 2009 ήταν $99,68-100 = - 0,32\%$)

	2001	2002	2003	2004	2005*	2006*	2007*	2008*	2009*	2010*
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΤΗΣΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	98,72	98,79	108,61	98,87	98,89	97,35	97,35	99,62	99,65	99,68

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ. Οικονομικοί λογαριασμοί γεωργίας, 2004-2010 προσωρινά στοιχεία

Τέλος, αναφορικά με την εικόνα του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων της Ελλάδος με όλο τον κόσμο, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα και προσωρινά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το **έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων** της χώρας μετά την εκτίναξη του στα 3 δις ευρώ το 2007 από τα 2,1 δις το 2006, εμφανίζει τάσεις ιδιαίτερα σημαντικής συρρίκνωσης από το 2008 και έπειτα. Συγκεκριμένα το 2008, το εμπορικό έλλειμμα κατέγραψε ανεπαίσθητη πτώση 0,4%, το 2009/2008 συρρικνώθηκε δραστικά κατά 23,2% και ανήλθε στα 2,3 δις ευρώ και το 2010/2009 σημείωσε περεταίρω ισχυρή μείωση κατά 18,7%, διαμορφούμενο στα 1,9 δις ευρώ.

Η πολύ θετική αυτή εξέλιξη στο ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων είναι σε μεγάλο βαθμό απόρροια της σημαντικής πτώσης των εισαγωγών, η οποία με τη σειρά της, οφείλεται ασφαλώς και στον περιορισμό της ιδιωτικής κατανάλωσης, λόγω της οικονομικής κρίσης που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη στην Ελλάδα. Η παράλληλη δυναμική ανάπτυξη των εξαγωγών την ίδια περίοδο 2007-2010, έρχεται να συνδυαστεί με την προαναφερθείσα μείωση των εισαγωγών και να οδηγήσει τελικά, στην σταδιακή αλλά σταθερή συρρίκνωση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων. Αναλυτικότερα, ως προς το σκέλος των **Εισαγωγών αγροτικών προϊόντων** αυτές σημείωσαν αύξηση κατά 6,9% το 2008/2007, σημαντική πτώση της τάξεως του 10,2% το 2009 και περαιτέρω πτώση κατά 3% το 2010/2009. Στον αντίποδα, οι **Εξαγωγές αγροτικών προϊόντων** αυξήθηκαν δυναμικά κατά 13% το 2008/2007, κατέγραψαν ελαφρά πτώση κατά 0,8% το 2009/2008 και ενισχύθηκαν και πάλι το 2010/2009 κατά 5,8%.

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΕΛΛΑΔΑ-ΚΟΣΜΟΣ

Σε εκατ. €	2007	2008	2009	2010
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	6.767,2	7.237,1	6.498,9	6.304,6
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	3.715,1	4.196,4	4.163,7	4.406,1
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-3.052,1	-3.040,7	-2.335,2	-1.898,5

Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ, προσωρινά στοιχεία